

משרד עורכי דין

המוריש כתב בצוואה "לאף אחד לא מועבר שום דבר..."

מאת עו"ד אילה בירגר / אוגוסט 2009

טרם מתו הפקיד המוריש צוואה בתוך מעטפה והפקיד אותה בלשכת הרשם לענייני ירושות בתל אביב. בצוואה נכתב: "לאף אחד לא מועבר שום דבר...". כלומר לא נקבע מי יירש את רכושו לאחר מותו. כמו כן הורה המצווה כי הדירה שבבעלותו לא תאוכלס, איש לא יתגורר בה, היא תישאר סגורה, היא לא תושכר, לא תועבר לאיש, אף לא למדינה (כדוע נכס ללא בעלים שייך למדינה) ומפתחות הדירה ימסרו לשכנה מעבד לכביש. רשם היחשות בדק את הפסיקה הרלוונטית של ביהמ"ש העליון לרבות פס"ד מנחה בענין שפיר נ' קליבנסקי, שם נפסק כי מסעיפי חוק הירושה ומההיסטוריה החקיקתית עולה בבירור כי החוק מכיר בזכותו של אדם להעניק בצוואה את נכסיו לאחר מותו, באופן שונה מהוראות הדין. משמעתה של צוואה היא: הענקת זכות בעי זמן, למי שאינה מוקנית מכת הדין, ולא עקרת זכות ממי שהיא מוקנית לו בדין ללא הענקתה לאחר.

בענין שלפנינו דובר בהוראה קצופית ביותר, אשר נובע ממנה, הותרת נכסי העיזבון ללא בעלים כלל.

רשם היחשות קבע כי הדין אינו מכיר בדרך בה נקט המוריש והיא להורות על הותרת נכסיו ללא בעלים ופנה לדבריו של פרופ' שמואל שילה בספרו העוסק בפרושה של צוואה, בו ישנה הבחנה בין שני מונחים שונים ולשיטתו, אין זהות בין שני המונחים: נישול יורש: הקטנת חלקו של יורש בעיזבון.

הדרת יורש: הטלת איסור על היורש להנות מחלק כלשהו בעיזבון. עמדתו של רשם היירושות הינה כי מדובר בהדרת יורש. ולכן יש להחיל את הוראת סעיף 33 לחוק הירושה, תשכ"ה-1965, שעניינה צוואה שתומה, לפיה: "הוראת צוואה שאין לראות מתוכה למי ציווה המצווה או מה ציווה או שאין להבין משמעותה - בטלה". החלטתו של רשם היירושות הינה כי מאחר והמנוח הדיר את כל יורשיו מהעיזבון, לרבות זכותה של המדינה לרשת את נכסיו, הרי שאין מטעם אלא להורות כי הצוואה אינה תקפה!!! במצב דברים זה הצוואה בטלה והיורשים נקבעים עפ"י הדין.

מאמר זה אינו מהווה יעוץ משפטי מאחר והינו תמציתי וקצר ואינו מכיל את כל הנידע המשפטי הדרוש, אין לראות בו יעוץ משפטי אלא מידע ראשוני בלבד.

עו"ד אילה בירגר - משפט מסחרי / עיסקי / טל"ן / צוואות ירושות
משרד: הרצל 5, נתניה | טל. 09-8844 156, פקס. 09-8846676
דוא"ל: ayala.birger@gmail.com | אתר אינטרנט: www.birger.co.il